

[Gustav Pedersen.]

Jeg er klar over, at det ikke vil være muligt for den højtærede udenrigsminister at give så mange oplysninger, som befolkningen i og for sig gerne ville have, og vel måske ikke engang så mange oplysninger, som vi kunne ønske her i denne sal; men med den lange pressediskussion, der har været i forbindelse med de spørgsmål, der er rejst, har vi fundet det naturligt, at der bliver givet adgang til for udenrigsministeren at gøre rede for forhandlingerne sålangt, som det er gørligt, uanset at vi ikke kan betragte de spørgsmål, som foreligger, som afklaret.

Det er med denne hensigt, forespørgslen er stillet, og det er med ønsket om, at udenrigsministeren giver så fyldestgørende oplysninger, som det er muligt, når der tages hensyn til de mange interesser, der nu engang må tages hensyn til i denne sag.

Udenrigsministeren (Gustav Rasmussen): Den stillede forespørgsel om, hvilke oplysninger regeringen kan give vedrørende de førte forhandlinger om et skandinavisk militært samarbejde, giver mig lejlighed til i dette høje ting og dermed overfor den danske offentlighed at gøre rede for hovedtrækkene i disse forhandlingens hidtidige forløb.

Jeg vil gerne først gøre nogle bemærkninger om de almindelige forudsætninger for de forhandlinger, der er blevet ført.

Den anden verdenskrig var knap nok bragt til afslutning, før der sporedes tydelige tegn på uenighed og spænding mellem de tidligere nært forbundne allierede stormagter. Det håb om en varig stabilisering af de politiske forhold i verden, som havde vokset sig stærkt under krigen og umiddelbart efter dens afslutning, syntes at rykke endnu et langt stykke ud i fremtiden, og den verdenspolitiske situation blev kendetegnet af voksende utryghed.

I de første år efter den anden verdenskrigs afslutning har Sovjetunionen indgået militære forsvarsalliancer med en række andre lande i Østeuropa og dermed skabt østblokken. Noget tilsvarende i Vesteuropa skete først, da Kanalstaterne — Storbritannien, Frankrig, Holland og Belgien-Luxembourg — ved Bruxelles-traktaten af 17. marts 1948 traf aftale om et defensivt forbund og om samarbejde på andre områder. Disse

to magtgrupperinger har ikke grænse tilfælles. Hidtil har Nord- og Mitteleuropas lande — fra Skandinavien til Schweiz og Italien — ligget som et område, der ikke er inddraget i noget af de to systemer. Tyrkiet og Grækenland støttes politisk og militært af vestmagterne, og Spanien er stadig isoleret.

Oceanmagternes planer om en atlantisk alliance omfattende De Forenede Stater, Canada, Storbritannien, Frankrig, Beneluxlandene og muligvis andre magter er endnu ikke blevet til virkelighed.

Den sovjetrussiske regerings henvendelse til Norge i de sidste dage viser, at tilføjelse til eller bestræbelser for at udvide en af disse magtgrupperingers område til Skandinavien ikke kan foregå uden at fremkalde reaktioner fra den anden.

For Danmark måtte det være hovedsagen at lægge en udenrigspolitisk linie med det mål for øje, som er og altid må være det primære formål for vor udenrigspolitik: at sikre Danmarks frihed og fred, at betrygge vor selvstændighed som stat.

Vi gør os ingen falske forestillinger om den militære styrke, der står til vor rådighed. Vort lands geografi og natur, dets ringe udstrækning, befolkningens fåtallighed og landets fattigdom på råstoffer, manglen af metaller, kul, olie og benzin, gør forsvaret til et vanskeligt problem. I flere af disse henseender er vore nordiske nabolande stillet bedre.

Det er derfor en naturlig sag for den danske regering i en tid, hvor der råder spænding mellem stormagterne, at undersøge, om der er mulighed for ved aftale med andre magter at tilvejebringe større sikkerhed end den, Danmark alene vil være i stand til at skabe, og tillige at overveje, om der kan findes en form, der ikke alene yderligere betrygger Danmarks nationale tilværelse, men tillige kan indgå som et konstruktivt led i en politik, der tilstræber at mindske spændingen i vor del af verden, idet vi ser vort formål i at bidrage vort til bevarelse af freden.

Når man betragter de nordiske landes indbyrdes beliggenhed, når man erindrer deres åndelige slægtskab, der hviler på fælles historisk udvikling i kultur og samfundsliv, fælles livssyn og fælles opfattelse af det enkelte menneskes værd og af, hvad der er frihed